

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.505/2012/8. szám

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú eljárásban személyesen eljár, a másodfokú eljárásban dr. ... pártfogó ügyvéd (... Ügyvédi Iroda, cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - az elsőfokú eljárásban dr. Kiss Éva ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve, címe alperes, a másodfokú eljárásban a **képviselő neve** (cím) által képviselt Magyar Állam jogutód alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Miskolci Törvényszék 23.P.20.396/2010/63. sorszám alatt hozott ítélete ellen a felperes által 64. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét helybenhagyja.

A felperes pártfogó ügyvédjének a díját az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A felperes 2005. február 17-én a M.-i **S. I.** Egészségügyi Központ és Egyetemi Oktató Kórház Rendelőintézetének Bőrgyógyászati Osztályát hosszabb ideje fennálló pattanásos bőrproblémáival kereste fel, őt dr. **V. M.** bőrgyógyász főorvos vizsgálta meg. A 2005. február 17-i ambuláns lapon a felperesnél a mellkason és háton egy éve tartó viszketés alapján az orvos véleményként scabies (rühesség) gyanúját, diagnózisként dermatitist (bőrgyulladást) rögzített. A felperes tájékoztatást a megállapított kórisméről és a szükséges teendőkről nem kapott. Az ekkor felírt Jakutin emulziót kiváltani nem tudta, a helyette felírt másik recept kiváltásakor a gyógyszerértárban tájékoztatták, hogy a felírt szer rühfertőzés esetén használatos.

A továbbra is fennálló panaszai miatt a felperest 2005. március 1-jén dr. **V. M.** főorvos ismét vizsgálta, ekkor diagnózisként seborrhoeás dermatitist rögzített. A felperes orvosi aláírás és pecsét hiányában az ekkor felírt receptet sem tudta kiváltani. Ez alkalommal a felperes a vizsgálatra hosszabb ideig kényszerült várakozni, majd a vizsgálata alatt dr. **V. M.** 25 perces magán telefonbeszélgetést folytatott le.

A felperes fennmaradó panaszai ellenére a szakrendelést ismét nem kereste fel és a problémájával másik orvoshoz sem fordult. A felperes maga tájékozódott a rühesség

tüneteiről és a szükséges teendőkről, a pattanásos problémáit a saját maga által recept nélkül beszerzett szerekkel kezelte.

A felperes a keresetében annak a megállapítását kérte, hogy a 2005. február 17-i és március 1-jei ellátása során megsértették az egészséghez való jogát. Az orvos a megállapításairól nem tájékoztatta, ezzel megsértette az Eütv. 13. és 134. §-ában foglalt kötelezettségét. Kérte a 2005. február 17-i orvosi dokumentációban rögzített valótlan rühesség diagnózis korrigálását. Az Eütv. 10. §-ának (6) bekezdésébe ütköző módon 2005. március 1-jén több órán át várakoztatták, majd az orvos magán telefonbeszélgetése miatt 25 percet kellett várakoznia, amely méltányolhatónak nem nevezhető. Az Eütv. 136. §-ának a megsértésével járt a dokumentáció nem megfelelő vezetése, a március 1-jei ambuláns lapon rögzített adatok hibásak és hiányosak, a receptek nem voltak kiválthatóak, az újabb recept felírásáról dokumentáció nincs. Az indokolatlan várakoztatása miatt kérte az egyenlő bánásmód és a méltóság megsértésének a megállapítását is. A jogsértés miatt az alperest 300 000 forint nem vagyon kártérítés fizetésére kérte kötelezni.

Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy az alperes a felperes egészséghez és emberi méltósághoz fűződő jogát a **S.** Kórház Rendelőintézet Bőrgyógyászati Osztályán 2005. február 17. és 2005. március 1. napján végzett ellátása során a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával, téves diagnózis megállapításával, hiányos dokumentációvezetéssel és a felperes indokolatlan várakoztatásával megsértette. Kötelezte az alperest, hogy a felperes 2005. február 17-i orvosi dokumentációjában rögzített scabies diagnózist 15 napon belül a helyes (acne vulgaris) diagnózisra javítsa ki. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest kötelezte 55 000 forint állam által előlegezett szakértői díj megfizetésére és megállapította, hogy az ezt meghaladó szakértői költséget és az eljárási illetéket az állam viseli. Úgy rendelkezett, hogy a felek a felmerült költségeiket maguk viselik.

A felperes a perben az orvosi titoktartási kötelezettség alól dr. **V. M.** kezelőorvost nem mentette fel, így tanúkénti meghallgatására nem kerülhetett sor. Az elsőfokú bíróság erre figyelemmel a tényállást a felperes által csatolt ambuláns lapok, a hiányosan felírt recept és a Legfelsőbb Bíróság orvostikai ügyben hozott Kfv.II.37.221/2008/6. számú ítélete, valamint a felperes édesanyjának a tanúvallomása alapján állapította meg. A Legfelsőbb Bíróság ítéletében megállapított tényként rögzítette, hogy a panaszolt orvos tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget. Rühbetegség gyanúja esetén a beteget nemcsak a saját, de a környezetében élők kezelésére is ki kell oktatni, figyelmeztetni kell őt a kiegészítő intézkedések szükségességére. Minderről az orvos a beteget teljes körű tájékoztatásban nem részesítette, még a betegség magyar elnevezését is elmulasztotta, meggátolva ezzel a felperes egyszerű tájékozódását. A részletes, mindenre kiterjedő kioktatás hiánya a kezelés eredményességét veszélyeztette. Az orvos a felperes vizsgálata közben családtagjával 25 percig tartó magáncélú telefonbeszélgetést folytatott. Ez nem tekinthető méltányolható várakoztatásnak, különösen ha annak időtartama jelentős, a beteggel való foglalkozást megakasztja és az az egy beteg kezelésére fordítható idő többszörösét meghaladja.

Az elsőfokú bíróság dr. **F. B.** igazságügyi orvos-szakértő véleménye alapján megállapította a diagnózis tévességét, panaszai alapján a helyes kórisme az acne vulgaris volt. Sem az első, sem a második alkalommal felvett diagnózis nem volt helyes, a beteg tájékoztatása a megállapított diagnózisnak sem felelt meg.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 75. §-ának (1) bekezdése, a 76. §-a, a 84. §-a (1) bekezdésének a), d) és e) pontjai, az Alkotmány 70/D. §-ának (1) bekezdése, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 10. §-ának (1) és (6) bekezdése, a 13. §-ának (1) és (2) bekezdése, a 134. és a 136. §-ának (1) bekezdései felhívásával megállapította, hogy a Ptk. 76. §-ában nevesített egészséghez való jogot sértette az Eütv-ben is rögzített emberi méltósághoz, a tájékoztatáshoz való jog megsértése, a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, a nem megfelelően végzett dokumentációs kötelezettség. Erre tekintettel állapította meg a felperes egészséghez és emberi méltósághoz fűződő jogainak a megsértését és kötelezte az alperest a téves adatok kijavítására.

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperes indokolatlan várakoztatása miatt az emberi méltósághoz fűződő joga megsértésének a megállapítására volt csak lehetőség, mert az egyenlő bánásmód követelményének a megsértése nem volt megállapítható. Ennek indoka szerint a perben nem merült fel arra utaló adat, hogy a felperes az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv. (Ebkty.) 8. §-ának (1) bekezdésében meghatározott okból részesült volna más, összehasonlítható helyzetben lévő személyhez képest kedvezőtlenebb bánásmódban, mint amelyben más, összehasonlítható helyzetben lévő személy részesült, vagy részesülne.

Az elsőfokú bíróság nem találta alaposnak a felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét sem. Indokai szerint a felperes tájékoztatása ellenére nem adott elő az igényét megalapozó többszöri állást, noha neki kellett bizonyítania azt, hogy olyan nem vagyoni hátrány érte, amely nem vagyoni kártérítés megfizetésére alapot adhat. E körben nem tartotta elégségesnek a felperes hivatkozását a bizalma elvesztésére azért, mert nem kezelték a pattanásos problémáját és emiatt azóta is vannak panaszai. A felperes nem tett eleget a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdésében meghatározott kárenyhítési kötelezettségnek sem, az ellátását követő több, mint 7 éven keresztül panaszaival orvoshoz nem fordult, azt nem kezeltette. A megállapított jogsértés köztudomásúnak tekinthető hátránnyal sem járt a számára, mert ruh megbetegedés hiányában a tájékoztatás elmaradásából hátrány nem érte.

Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján határozott, megállapította, hogy a felek pernyertességének és pervesztettségének aránya között számottevő különbség nem volt, a felperes az objektív jogkövetkezmény tekintetében pernyertes, a szubjektív jogkövetkezmény iránti igénye esetében pervesztes lett. A felperes személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége miatt a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott az eljárási költségek állam általi viseléséről az alperest terhelő szakértői költség fele részét meghaladóan.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes nyújtott be fellebbezést.

A fellebbezésében a keresetét felemelte és az alperest kérte kötelezni a ruhák mosásával és fertőtlenítésével kapcsolatban felmerült 5 000 forint vagyoni kára megtérítésére. Az

összeget a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján köztudomású tényként kérte figyelembe venni.

Az elsődleges fellebbezési kérelme az ítélet megváltoztatására, az alperes keresete szerinti marasztalására, a másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására irányult. Kérte az egyenlő bánásmód megsértésének a megállapítását, az alperes nem vagyoni kártérítésre kötelezését, és a Pp. 80. §-ának (2) bekezdésére hivatkozással a pernyertessége arányától függetlenül a szakértői vizsgálatra utazással felmerült 8 680 forint költsége megtérítését. Az elsőfokú eljárásban felmerült költségét 14 047 forintban jelölte meg, ebből 8 680 forint a szakértői vizsgálatra utazás, 560 forint nyomtatás és másolás, 4 807 forint a megelőző etikai eljárásban felmerült költsége. Kiemelte, hogy a nem vagyoni kártérítést minden jogsértésre, így az emberi méltóság sérelmére, a nem méltányolható várakoztatásra, a nem megfelelő tájékoztatásra, a hiányos orvosi dokumentációvezetésre, a téves diagnózisra egyaránt kérte. Az elsőfokú bíróság nem megfelelően értékelte, hogy a megállapított jogsértések nem járnak köztudomású hátránnyal. Érvei szerint kárenyhítési kötelezettségének is eleget tett akkor, amikor recept nélkül kapható készítményeket használt.

A felperes szerint az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében és az 1/2009. PK véleményben megfogalmazott egyediesített tájékoztatási kötelezettségének, a 221. § (1) bekezdésében és a 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak.

A jogelőd alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság jogilag megalapozott és érdemben helyes ítéletének a helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét, az alperest marasztaló rendelkezéseket nem érintette, az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást ítélezése alapjául elfogadta, és egyetértett a fellebbezett érdemi döntésével és annak indokaival is.

Az ítélet táblának először a felperes másodlagos fellebbezési kérelméről kellett állást foglalnia, tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése annak érdemi felülbírálatát kizárja. E kérelmet nem találta alaposnak abszolút hatályon kívül helyezési okok, eljárási szabálysértés, illetve a bizonyítás kiegészítésének szükségessége hiányában, amelyek alapjául szolgálhattak volna a Pp. 252. §-ának (1)-(3) bekezdése alapján az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésének.

Az ítélet tábla a felperes Pp. 3. §-a (3) bekezdésének megsértésére vonatkozó fellebbezési indokát nem osztotta. Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemhez igazodóan a tájékoztatási kötelezettségének az 1/2009. PK véleményben foglaltaknak megfelelően eleget tett. A felperest az első tárgyaláson tájékoztatta arról, hogy mely tényállításait ítéli olyannak, amelyek bizonyításra szorulnak. Tájékoztatása kiterjedt arra is, hogy bizonyítási kötelezettség elmulasztása esetén a bizonyíték előterjesztésének bevárása nélkül határoz (6. sorszámú jegyzőkönyv). A rendelkezésére álló bizonyítékokat értékelte, a tényállást a kereset érdemi elbírálásához szükséges körben, a lényeges körülményeket, a releváns

tényeket rögzítve, a felek előadásának és a felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően állapította meg. Az ítéletének az indokolásában a Pp. 221. §-ának (1) bekezdése rendelkezéseinek megfelelően a vonatkozó bizonyítékok megjelölésével adta elő az általa megállapított tényállást.

A felperes által a fellebbezésében előterjesztett vagyoni kár megtérítése iránti kereseti kérelem érdemi elbírálására a másodfokú eljárásban nem volt lehetőség. A Pp. 146. §-ának (1) bekezdése alapján a kereset megváltoztatására az első fokú ítélet hozatalát megelőző tárgyalás befejezéséig volt a felperesnek lehetősége, a Pp. 247. §-ának (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban a keresetet megváltoztatni nem lehet. E rendelkezések csak azt nem zárják ki, hogy a fél a keresetét felemelhesse, illetőleg az eredetileg nem követelt járulékokra vagy a követelésnek, illetőleg járulékoknak a per folyamán esedékessé vált részleteire is kiterjessze. A felperes fellebbezésében előterjesztett vagyoni kárigénye azonban nem az elsőfokú eljárásban érvényesített kereseti követelésének pusztán mennyiségi növekedését jelenti, ezért nem minősül a kereset megengedett felemelésének. Vagyoni kárigénye új, a másodfokú eljárásban tilos keresetnek minősül, az e jogcímen érvényesített követelése ezért a fellebbezési eljárásban meg nem engedett keresetmódosítás (LB. Pfv.IV.22.260/2011/3.). Bár a jogcím lényegében ugyanaz - kártérítés -, azonban a követelés ténybeli alapja más. A vagyoni kár érvényesítéséhez az elsőfokú eljárásban előadottakon túl más, újabb tények, körülmények is szükségesek. A fellebbezésben hivatkozott ruhamosás és fertőtlenítés tényén túl bizonyítani kell azt is, hogy az meghaladta a mindennapi élettel szükségszerűen és rendszeresen együtt járó mértéket.

Az ítélet tábla egyetértett az elsőfokú bíróság azon jogkövetkeztetésével is, hogy az alperes terhére az egyenlő bánásmód követelményének a megsértése nem állapítható meg, az erre irányuló kereset elutasítása megalapozottan történt.

Az Ebktv. 12. §-a szerint az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti igények többek között személyiségi jogi per során érvényesíthetőek, így az a Ptk. 76. §-a szerint a személyhez fűződő jog sérelmét jelenti. E jogsértés tartalmi jegyeit az Ebktv. szabályozza a jogrendszer egésze tekintetében, általános jelleggel határozza meg az egyenlő bánásmód jogosultjait, kötelezetteit, valamint az egyenlő bánásmód követelményének a tartalmát. Nem vitásan az egészségügyi ellátást nyújtó szolgáltatók az Ebktv. 4. §-ának k) pontja szerint abba a kötelezetti körbe tartoznak, amelyek a működésük során keletkező jogviszonyokban, eljárásaik során kötelesek megtartani az egyenlő bánásmód követelményét. Azt, hogy mi minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, az Ebktv. 7. §-ának (1) bekezdése határozza meg: így többek között a felperes által hivatkozott - akár közvetlen, akár közvetett - hátrányos megkülönböztetés. Az egyenlő bánásmód követelményének a megsértése miatt marasztalásnak azonban csak akkor van helye, ha a kifogásolt, hátrányt okozó magatartást valaki az Ebktv. 8. §-ának a)-t) pontjaiban meghatározott védett tulajdonság miatt vagy arra tekintettel tanúsítja. Ezek: egy személy vagy csoport valós vagy vélt neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzeti- vagy etnikai kisebbséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota, vallási- vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága (terhessége) vagy apasága, szexuális irányultsága, nemi identitása, életkora, társadalmi származása, vagyoni helyzete,

foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott időtartama, érdekképviselőhez való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője. A törvényi szabályozásból következően az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatti elmarasztaláshoz elengedhetetlen az előbb felsorolt védett tulajdonság és az állított hátrány közötti oksági kapcsolat valószínűsítése a jogsérelmet szenvedett fél által.

A felperes az említett védett tulajdonságokkal való rendelkezésére nem hivatkozott, erre adat a perben sem merült fel, pusztán az a körülmény pedig, hogy az alperes a megállapított jogsértést elkövette, nem alapozza meg az egyenlő bánásmód követelményének a megsértését is.

Alaptalanul támadta a felperes a fellebbezésében a nem vagyoni kártérítés iránti keresetének az elutasítását is. A felperesnek e keresete eredményessége érdekében az alperes személyiségi jogát sértő cselekményén túl nem vagyoni kárként immateriális hátrányt is bizonyítania kellett volna. A személyiségi jogsértés a szankció alkalmazását önmagában nem feltétlenül váltja ki, ahhoz többsétyállás szükséges. Ezért helyesen vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a felperes által állított nem vagyoni sérelem megvalósult-e. Önmagában az orvosi ellátásáról készített dokumentáció hiányossága sem jár jogkövetkezménnyel. Annak megfelelőségét a bíróság a felróhatóság körében az alperes felelősség alóli kimentése körében értékeli. Az alperes terhére megállapított személyhez fűződő jog megsértésével okozati összefüggésben a felperesnél keletkezett nem vagyoni hátrány, kár bekövetkezése a Pp. 163. §-ának (3) bekezdése alapján köztudomású tényként sem állapítható meg.

Alaptalan volt a felperes szakértői vizsgálatra utazással kapcsolatban felmerült költségeinek a megtérítésére irányuló fellebbezési kérelme is. Az általa hivatkozott Pp. 80. §-ának (2) bekezdése a perben sikertelenül, késedelmesen vagy más módon felesleges költséget okozó fél költségviselésének a szabálya. A szakértői vizsgálatban felmerült költség a félnek a célszerű és jóhiszemű pervittel kapcsolatban bíróság előtt felmerült költsége, a Pp. 75. §-ának (1) bekezdése szerinti perköltség. Annak a viselésére a költségviselés általános, a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésében, míg részleges pernyertesség esetén a 81. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezései alkalmazandóak. Az elsőfokú eljárásban a felperes a szakértői vizsgálatra utazásának költségét, míg az alperes a jogi képviselővel összefüggésben felmerült költségét előlegezte. A felperes által előlegezett költségként nem lehet figyelembe venni a felperes orvostikai eljárásban, illetve az abban az ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében felmerült költségeit. Ez a költség nem a jelen per vitelével kapcsolatban merült fel. Az egyenlő bánásmód követelményének a megsértése és a nem vagyoni kártérítés iránti kereseti kérelmek alaptalansága valamint az alperes marasztalása folytán eredményes kereseti kérelmek figyelembevételével az elsőfokú bíróság a felperes részleges pernyertességére figyelemmel helyesen állapította meg, hogy a felek pernyertességének és pervesztességének az aránya, valamint az előlegezett költségek összege között nincs számottevő különbség. Ezért a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése felhívásával helytállóan rendelkezett arról, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét.

A fent kifejtett indokok alapján a felperes fellebbezése eredményre nem vezetett. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el és lényegében saját helyes indokai alapján - kizárólag a fellebbezési érvek értékelésével történt kiegészítéssel - a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Pp. 84. § (1) bekezdésének b) pontja, a 87. §-ának (2) bekezdése, a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (Jst.) 11. §-ának (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a pervesztes felperes pártfogó ügyvédjének díját az állam viseli. A pervesztes költségmentes felperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése szerint a meg nem fizetett fellebbezési illeték megfizetésére sem kötelezhető, a 14. § értelmében az így meg nem térülő költséget az állam viseli. Az ítélet tábla a jogutód alperes javára a másodfokú eljárásban a Pp. 75. §-a szerint értékelhető perköltség felmerülése hiányában a perköltség megállapítását mellőzte.

D e b r e c e n, 2012. november 13.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Kocsis Ottília s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -